

6.1

VIDERE ARBEID MED RISIKOVURDERINGER
I NORSK AKVAKULTUR

Foto: Lars Asplin

Risikovurderingen av norsk havbruksnæring har dokumentert en rekke problemområder i forhold til miljømålene i FKD sin ”Strategi for en miljømessig bærekraftig akvakulturnæring”. I denne rapporten har vi tatt for oss målene 1–3 som omfatter smittespredning til ville bestander, genetisk påvirkning, samt lokal og regional påvirkning av næringssalter, organisk belastning og legemidler fra matfiskanlegg. Risikovurderingen har avdekket regionale forskjeller i bærekraftstatus for disse tre hovedmålene, og har også synliggjort at lakselus og genetisk påvirkning fra rømt laks framkommer som de mest betydningsfulle truslene mot bærekraft i dagens oppdrettsnæring.

Havforskningsinstituttet ser for seg at denne risikovurderingen blir gjennomført årlig, ved at en tar opp nye overvåkingsdata og tar hensyn til ny kunnskap om de bestandsmessige og økologiske effektene av de ulike påvirkningsfaktorene. Vi ser også for oss at analysen utvides til å gjelde alle fem målene i bærekraftstrategien, ved at en også ser på faktorer som lokalisering, lokalitetsstruktur og fôrressurser.

Basert på tilbakemelding fra de viktigste interessentene kan en også vurdere å øke både geografisk og tidsmessig oppløsning, og legge inn flere detaljer i risikovurderingen i de årlige oppdateringene.

En kritisk faktor for å øke presisjonen i risikovurderingen er å få bedre kunnskap, datatilfang og overvåking knyttet til de mest kritiske påvirkningsfaktorene. Dette omfatter også å få mer presise indikatorer for miljøeffekt, bedre kunnskapsgrunnlag for terskelverdier for akseptabel miljøeffekt for de ulike miljøindikatorne (grunnlag for miljøstandarder), samt bedre kunnskap om dose-respons-effekter av de ulike påvir-

kningsfaktorene. I tillegg trenger vi kunnskap om betydning av geografisk nærhet i forhold til slike dose-respons-betraktninger, og detaljert kunnskap om bl.a. kysthydrografi for å kunne beregne slike sammenhenger ut fra gitte hydrografiske forhold.

I denne versjonen av risikovurderingen har vi ikke sett på risikoreducerende tiltak. Havforskningsinstituttet anbefaler at en slik vurdering blir tatt med i neste omgang. Dette er bl.a. basert på den konkrete risikovurderingen for 2010, som avdekker store utfordringer i forhold til bærekraft for alle fylkene fra Rogaland til og med Troms. Det er spesielt mot lakselus og genetiske effekter av rømt laks en trenger hurtige tiltak for å sikre at målene i bærekraftstrategien blir oppnådd. Men også når det gjelder andre typer smitte som for eksempel virus som kan gi PD-utbrudd, bør en også vurdere bedre tiltak pga. av den potensielle smitterisikoen mot villfisk.

Dyrevelferd er ikke tatt med i ”Strategi for en miljømessig bærekraftig akvakulturnæring”. Vi mener at dette er et element som hører sammen med risikovurdering for akvakulturnæringen. Dette er også relatert til at ulike tiltak som vurderes for å oppnå miljømessig bærekraft kan representere dyrevelferdsmessige utfordringer, enten det er snakk om å ta i bruk ny oppdrettsteknologi, nye driftsmodeller eller nye oppdrettsformer. Vi anbefaler derfor at dyrevelferd blir en integrert del i framtidige risikovurderinger.

Når det gjelder risikohåndtering ligger det til forvaltningsmyndighetene. Forskningsmiljøene vil her spille en sentral rolle når det gjelder forslag til og vurdering av nye reguleringer, bedre tilstandsovervåking, bistå med verktøy for håndhevelse og kontroll samt vurdering av måloppnåelse.